

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman 2017–2021 toteutusta ja seuranta edistävän luonnon monimuotoisuuden kansainvälisten asioiden asiantuntijatyöryhmä

Kokous #15

Aika: Tiistai 17.1.2019, kello 13.00–15.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Tähtitaivas
Läsnä: Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö, puheenjohtaja
Asikainen Anna-Rosa, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Blankett Penina, ympäristöministeriö
Hyvärinen Esko, ympäristöministeriö
Johansson Stig, Metsähallitus
Jäppinen Jukka-Pekka, Suomen ympäristökeskus
Lohtander-Buckbee Katileena, Suomen ympäristökeskus
Lopian Ralf, maa- ja metsätalousministeriö
Matveinen Katja, maa- ja metsätalousministeriö
Niemi Johanna, maa- ja metsätalousministeriö
Niikkonen Kristiina, ympäristöministeriö
Pehu Tuula, maa- ja metsätalousministeriö
Ruuhonen-Lehto Marja, Suomen ympäristökeskus
Toneri Tiina, Luonnonvarakeskus
Turunen Olli, Suomen luonnonsuojeluliitto
Pylvänäinen Marja, Suomen ympäristökeskus, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirja ja asialistan hyväksyminen

Kokouksen puheenjohtaja Marina von Weissenberg avasi kokouksen kello 13.00. Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi. Kokouksen #14 (11.12.2018) pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

Marja Ruuhonen-Lehto kertoi mitä kuuluu hänen tehtäviinsä, nyt kun hän on siirtynyt SYKEstä ympäristöministeriöön erityisasiantuntijaksi. Hän hoitaa Suomen EU-puheenjohtajuuskauden asioita maaliskuuhun 2020 asti. Töistä 1/3 on CBD-sopimuksen asioita, 1/3 töistä liittyy AEWAan ja 1/3 geeniteknikan kansallisten asioiden hoitoon.

2. EU WPIEI -biodiversiteettikokouksen 21.1.2019 asiat, ml. vastineet notifikaatioihin: Capacity building

Puheenjohtaja kävi läpi WPIEI-kokouksen agenda 21.1.2019 (lähetetty dokumentti EU:n komission Communication CM 1161/19). Keväällä on 5 WPIEI-kokousta + biosafety. KV-BD-työryhmän kokoukset pidetään ennen WPIEI-kokouksia. (kts. Seuraavat kokoukset pöytäkirjan lopusta)

Todettiin IPBES-7-kokouksen Suomen valtuuskunta:
Janne Kotiaho JY, Marina von Weissenberg YM, Olli Ojala YM, Eeva Primmer SYKE ja Tiina Nieminen Luke.

Ralf Lopian kertoi, että kansainvälinen kasvinterveyden vuosi 2020 on hyväksytty FAO:ssa 20.12.2018. <https://www.ippc.int/en/news/a-year-to-celebrate-plants-un-proclaims-2020-the-international-year-of-plant-health/>

3. AEWA-kokouksen tulokset 4.–8.12.2018, Etelä-Afrikka – Esko Hyvärinen, YM <https://www.unep-aewa.org/en/news/aewa-mop7-%E2%80%93-durban-south-africa-%E2%80%93-4-8-december-2018>

Kirjallinen raportti kokouksen tuloksista jaetaan, kun se valmistuu.

Hyvärinen kertoi, että CITES-COP-kokouksen valmistelu alkaa. CITES'illä on oma WPIEI. Osapuolikokous pidetään 23.5.–3.6.2019 Colombossa Sri Lankassa.

AEWAN MOP-7. osapuolikokous oli Durbanissa Etelä-Afrikassa. Se pidetään 3 vuoden välein. Suomesta olivat Esko Hyvärinen YM, Olli Ojala YM ja Mikko Alhainen Suomen Riistakeskus. AEWA on alueellinen CMS:n alla oleva pienempi sopimus, jolla on 74 osapuolta. EU on myös osapuoli. MOP:issa käsitellään EU lainsäädäntöön liittyviä asioita. Itävalta ei ole osapuoli, joten Viro hoiti puheenjohtajuuden. AEWA on lintujensuojelusopimus, joka kattaa 250 lajia.

Kokouksen verkkosivut: <https://www.unep-awa.org/en/meeting/7th-session-meeting-parties-awa>

Kokous oli yhteistyöhenkinen. Vaikeimmat neuvottelut olivat EU-koordinaatiossa. Viro oli valmistellut hyvin, mutta asioita nousi silti esille. AEWAN strateginen suunnitelma on kunnianhimoinen! Tavoitteet säilytettiin, kun edellinen suunnitelma ei toteutunut. Pääfokus on taantuvissa populaatioissa. Paljonko pitäisi fokusoida ongelmalajeihin, kuten valkuposkihanheen. Edellinen strateginen suunnitelma oli tehty ennen Aichi-tavoitteiden luomista, nyt tilanne on sama. Kuinka strategian tavoitteet vastaavat Aichi-tavoitteita. Strategiaan sisältyy 5 päämäärää: vahvistaa lajien suojelua ja palautumista, vähentää tarpeetonta kuolemista, muuttoreittiverkosto, suojelualueverkosto, ja on oltava riittävästi lintujen elinympäristöjä suojelualueiden ulkopuolella. Strategisia tavoitteita myös mitataan ja on tehty jo arviointia.

Lajiliitteiden muutokset: 21 Suomessa joko pesivänä tai muuttavana rauhoitettua lajia tai riistalajia. Näistä 9 on joissain EU-maissa metsästettäviä lajeja. EU tulee jättämään varauman. Suomi tuki varauman jättämistä. Lintudirektiiviä ei noin vain muuteta. Jäsenmaita pyydetään pidättäytymään metsästyksestä. Suomen kannalta olennaisia lajeja ovat punasotka ja haahka, ja ne menivät metsästyskieltoon. Ranska halusi näitä edelleen metsästettävän, mutta hävisi tässä. Ranskassa metsästetään monia kahlaajia.

AEWA tarkastelee lintujensuojelua laajemmin kuin vain EU-tasolla. Mukana esim. Afrikka. Lajien koko muuttoreitit on otettava mukaan tarkasteluun. AEWAN teemoja ovat merilinnut, vesilintujen seurannan vahvistaminen ja climate resilient flyways.

Lajikohtaisia suojelusuunnitelmia on tehty. Merihanhelle ja valkuposkihanhelle on suunnitelmat. Ne ovat ongelmalajeja. Kiljuhanhi on Suomen kannalta keskeinen, mutta ongelmallinen. Ruotsissa mm. on istutuspopulaatio, ja laji on lintudirektiivin suojelema. Kansainvälisen suojelusuunnitelman päivitys tehdään kolmen seuraavan vuoden aikana.

Budjetti noin 1 milj. €, joka kattaa perustoiminnot. AEWA on siirtymässä YK-skaalaan. Toisille nousuja, Suomelle ei korotusta. Noin 4 % korotus tulee budjettiin.

Review process'ssa on avoimia tapauksia: Syyria, Montenegro, Islanti, UK. Islannissa on vesilintukohde, jota metsitetään! Lintuja käsitellään myös sivusaalis-näkökulmasta.

4. Post 2020 -valmistelut ja kv-almanakka (keskeiset biodiversiteettikokoukset)

- WPIEI Post 2020 -kokous 22.1.2019
- Suomi vaikuttaa EU-puheenjohtajamaan Romanian kanssa yhdessä, avustetaan dokumenttien kanssa. Ollaan ns. troikassa, jossa ei tuoda maiden omia asioita esille.
- Käytiin puheenjohtajan johdolla läpi WPIEI 6. kokouksen Discussion-dokumentti. NGO:t ovat reagoineet siihen myös. Annettiin kommentteja, jotka puheenjohtaja kirjasi suoraan ko. dokumenttiin.
- Käytiin läpi 12 teemaa, jotka eivät suoraan sisälly strategiseen suunnitelmaan (dokumentissa s. 2).

Keskustelua ja huomioita:

- Kiinnitettävä huomio strategiaan tavoitteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, vieraslajeihin, maankäyttöön, saasteisiin. (Onko puututtu väestönkasvuun? Nyt on mainittu Egyptin kokouksen asiakirjassa).
- Puheenjohtaja totesi, että kansallisia bd-strategioita ja toimintaohjelmia (NBSAP) aliarvostetaan. 10 EU maalla ei ole omaa vaan elävät vain EU:n SAP:n varassa.
- Sopimusten rooleja tulisi selkeyttää. Kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG) ja bd-sopimuksen tavoitteiden raja ja mandaatit? Ei kaikkiin sopimuksiin kaikkea mukaan.
- Suomi painottaa milestones'ien olemassa oloa.
- SDG:t 14. meri ja 15. maaekosysteemit: tavoitteiden asettelu päättyy, ne on uusittava.
- Mainstreaming, kaikki toimijat mukaan, osallistaminen, ei vain ministeriöltä toiselle tiedonjakoa.
- Kun Suomessa luodaan uutta bd-strategiaa ja toimintaohjelmaa. On saatava elinkeinosektorit aktiivisesti mukaan. Myös etujärjestöt on saatava mukaan. Voimassaoleva on toteutettu ns. sektorivas- tuulla. VN TEAS-hankkeessa voidaan ottaa tähän kantaa. SYKE sai TEAS-hankkeen "Biodiversiteettioh- jelman toteutumisen arviointi".
- Jos puhutaan vain biodiversiteetistä, niin ei saada valtavirtaistamista!
- Työohjelmista vain 8(j) toimii. Se on konkreettista toimintaa.
- Kehitysmaat haluavat, että kunkin yksittäisen tavoitteen alla olisi resurssien mobilisaatio.
- Sopimuksen rahoitus ok, koska on GEF.
- Tarvitaan vastaavia sitoumuksia, kuin ilmastopimuksessa.
- Ilkka Heikkinen YM on tehnyt harjoituksen, jossa hän sijoittanut nuo 12 asiaa Aichi-tavoitteiden alle, ja todennut, että vain terveysasiat eivät löydy mistään Aichi-tavoitteesta.
- Riskianalyysi pitäisi tehdä.
- Todettiin, että pysytään Aichi-tavoitteissa, jatketaan ja tehostetaan toimeenpanoa, paketoidaan toimenpiteet uudelleen – tai tehdään aivan uusiksi, muuten ei päästä eteenpäin! Selvitetään mitä voidaan tehdä paremmin.

5. Vuoden 2019 tärkeimmät asiat luonnon monimuotoisuusasioiden osalta

Kevään WPIEI-kokoukset:

21.1.2019
27.2.2019
18.3.2019
17.4.2019
13.6.2019

Vilmin kokous 2.–6.9.2019.

Trondheimin notifikaatio on tullut, ja se lähetetään työryhmälle. 9th Trondheim Conference on Bio- diversity 2.–5.7.2019.

6. Bioturva- ja geenivara-asiat 2019

Luke on julkaissut viime vuoden lopulla Maa- ja metsätalousministeriön geenivarapolitiikan linjauk- set. Julkaisu löytyy VALTO:sta <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161212>

Suomen maa-, metsä- ja kalatalouden kansallinen geenivaraohjelma on myös julkaistu ja löytyy VALTOsta <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161238>

7. Mahdolliset muut asiat

- CAP-reformin kokous on 21.1.2019.
- IPBES hakee vapaaehtoista avustusta eri ohjelmille myös yksityiseltä sektorilta. Tätä on kysytty mm. Metsähallitukselta.

- Biodiversiteetin rahoitus kehitysmailla on vähentynyt, mutta ulkoministeriö myönsi 500 000 € Suomen luonnonsuojeluliitolle Madagaskarin sademetsien suojeluun aiemman hankkeen jatkamiseksi.

8. Seuraavat kokoukset ja kokouksen päättäminen

Kevään sovitut kokousajat tulevien WPIEI-kokousten mukaan:

- KV-BD 25.2. klo 12.30-14.30 kokoushuone Otso, huone 332 (27.2. on WPIEI-kokous)
- KV-BD 14.3. klo 13-15 kokoushuone Honka, huone 432 (18.3. WPIEI-kokous)
- KV-BD 15.4. klo 13-15 kokoushuone Norppa, huone 114 (17.4. WPIEI-kokous)
- KV-BD 10.6. klo 13-15 kokoushuone Norppa, huone 114 (13.6. WPIEI-kokous)

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.00.

Puheenjohtaja

Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö

Sihteeri

Marja Pylvänäinen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, jäsenet, sihteeri ja pysyvät asiantuntijat.